

Haberler

Kuzgunlar Gelecekle İlgili Plan Yapabiliyor

İlay Çelik Sezer

Yeni bir araştırma kuzgunların geleceğe yönelik plan yapabildiğini gösterdi. Gelecekle ilgili yani gelecekte bir çıkar elde etmeye yönelik plan yapmak, uzun süreli haftazayı kullanmayı gerektiriyor. Uzunca bir süre bunun insanlara has bir özellik olduğu düşünüldü. Ancak zamanla şempanze, bonobo ve orangutan gibi primatların da bu beceriye sahip olduğu, daha sonra kullanmak üzere aletler yaptıkları anlaşıldı.

Daha önce bir alakarga türünün (*Aphelocoma californica*) yiyecek saklamayla ilgili bu tür bir beceri sergilediği görüldüyse de bunun gerçekten geleceğe yönelik bir plan mı yoksa yiyecek saklamayla ilgili özel bir uyum davranışı mı olduğu tartışmalı kalmıştı. İsveç'teki Lund Üniversitesi'nden Mathias Osvath ve ekibi kuzgunların, doğal davranışları dışında davranışlar sergileyecekleri bir mizansende gelecekle ilgili plan yapıp yapamayacağını merak etti. Bir deneyde kuzgunlar özel mekanizmalı bir kutudan taşları alet olarak

kullanarak yiyecek boşaltmak üzere eğitildi. Sonra kutu ortadan kaldırılıp kuzgunlara aralarında taşların da olduğu nesnelere verildi. Kuzgunlar bir nesne seçtikten 15 dakika sonra içinde yiyecek olan kutu başka bir yerde tekrar ortaya çıkarıldı. Kuzgunların yiyeceği almak için kutuya taş atması gerekiyordu. Kuzgunlar ortalama olarak 14 denemenin 11'inde başarılı oldu.

Kuzgunlar ayrıca bir değiş tokuş testine de tabi tutuldu. Bu defa bir jetonu ödül almak üzere insanlarla değiş tokuş etmek üzere eğitildiler. Daha sonra bir dizi nesne arasından doğru jetonu seçip ona 15 dakika boyunca sahip çıkıp daha sonra onu insanlarla değiş tokuş etmeleri gerekiyordu. Kuzgunlar 144 denemenin 143'ünde doğru jetonu seçti ve seçtikleri jetonların %77'sini değiş tokuşta kullanmayı başardı. Araştırmacılar nesne seçimiyle nesnenin kullanımı arasındaki süreyi 17 saate çıkardığında bile kuzgunlar denemelerin %90'unda başarılı oldu. Kuzgunlarla primatların ortak atası yaklaşık 320 milyon yıl önce yaşamış olduğu için gelecekle ilgili plan yapma becerisinin kuzgunlarda primatlardan bağımsız olarak geliştiği, bunun da zekânın gelişimiyle ilgili önemli ipuçları barındırabileceği düşünülüyor.